

Gods Woord, gericht tot ons

Micha 1.1-16

Rev Dr Jos M. Strengholt

Arnhem-Nijmegen 2021

Vandaag beginnen we aan een preken-serie over de profeet Micha. De apostel Paulus zegt: "Al de Schrift is door God ingegeven en nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is." (2 Timotheüs 3:16)

Toen Paulus dit schreef, had hij nog geen Nieuw Testament, maar alleen de boekrollen van het Oude Testament. Micha maakte deel uit van deze schatkamer van Gods woorden. Daarom willen we samen naar Micha luisteren, en verwachten dat we van Micha rechtvaardige lessen zullen leren.

1. De zonden van Samaria en Juda

Wij weten nauwelijks iets over Micha. Het kleine geschrift dat wij hebben vermeldt alleen dat hij afkomstig was uit een dorp genaamd Moreseth, ongeveer 35 kilometer ten zuidwesten van Jeruzalem. Wij weten niet hoe zijn vader heette, en wij weten niet welk beroep hij had.

Zijn naam betekende: "Wie is als Jahweh?" Een prachtige naam, maar wel heel algemeen. In het Oude Testament worden negen verschillende personen Micha genoemd.

Onze Micha leefde in de dagen van ten minste drie koningen: Jotham, Achaz en Hizkia. Dat was in de achtste eeuw vóór Christus. Jesaja en Amos waren tijdgenoten van Micha.

In de boeken Koningen en Kronieken van het Oude Testament kunt u over die jaren lezen. In veel opzichten waren het slechte jaren voor Israël en Juda.

Het waren tijden van geestelijke neergang in het land – er was veel afgoderij. In het eerste hoofdstuk verwijst Micha hiernaar. God zal treden op de hoogten en de afgoden van Samaria verbreken. Deze bergtoppen waren plaatsen van heidense eredienst.

Zowel de tien stammen, geregeerd vanuit de stad Samaria, als de twee stammen, geregeerd vanuit Jeruzalem, waren zich sterk gaan aanpassen aan de Kanaänitische religies waar vooral de Baäls en de Astartes werden vereerd. Dat waren vruchtbaarheidsgoden.

Micha's belangrijkste klacht tegen Israël was dat ze zich van God hadden afgekeerd. Godsdienst gaat over het hart van de mens en het hart van de samenleving, dus het is logisch daar te beginnen wanneer je het leven van een volk beoordeelt. Wat leeft er in de harten van de mensen? Welk wereldbeeld hebben zij? Wie aanbidden zij?

Het land was welvarend. De dagen van Micha waren een periode in de geschiedenis van Israël waarin de economie nogal veranderd was. Vroeger was er een ruilhandelssysteem zonder geld; nu

was er een geldeconomie ontstaan. Deze verandering maakte sommige mensen schatrijk en anderen uiterst arm. En die armen werden onderdrukt.

Deze welvaart van de hogere klassen was mede mogelijk geworden doordat gedurende vijf of zes decennia de grootmachten Egypte en Assyrië Israël en Juda grotendeels met rust hadden gelaten.

Lijkt dit niet in zekere zin op het verhaal van ons deel van de wereld sinds de Tweede Wereldoorlog? Het geloof in onze Heere God en in Jezus Christus is afgenomen, maar mensen zijn nog steeds zeer religieus.

Nieuwe religies zijn zelfs op grote schaal geïmporteerd.

En wij zijn als land veel rijker geworden, maar de kleine groep steenrijken is ook nog veel rijker geworden en er bestaat een onderklasse in onze samenleving die nauwelijks het hoofd boven water houdt.

Ook hebben wij geen grote internationale machten gehad die onze vrede verstoorden, maar tegelijk is de internationale situatie instabiel. Miljoenen mensen zijn ontworteld en wat er aan de andere kant van de wereld, ja van Europa gebeurt, heeft invloed op ons.

Dat wij de afgelopen 75 jaar vrede hebben gekend, is geen garantie dat dit nog lang zal duren.

Ben ik nu een onheilsprofeet? Micha was, zou je kunnen zeggen, een profeet van onheil.

In het hoofdstuk dat wij gelezen hebben zien wij niet veel licht. Het is erg somber. God gaat ingrijpen tegen Zijn eigen volk.

Als God besluit Zijn woning in de hemel te verlaten en op aarde te handelen, dan is dat ook iets goeds natuurlijk. God is goed. Hij houdt Zich aan Zijn beloften, zelfs als Zijn volk Hem verlaat. Wanneer Hij neerdaalt om te handelen, kan dat pijn doen, maar wanneer Hij pijn doet is het uiteindelijk om op te bouwen en niet af te breken.

Micha sprak hard, maar met de bedoeling het volk te veranderen, zodat de voorspellingen van het oordeel afgewend zouden worden.

2. Lijden met het volk

Een goede les die wij van Micha kunnen leren is dat hij niet was als een middeleeuwse ridder die van buiten de stadsmuren vuur en stenen naar de stad slingerde. Hij bombardeert Samaria en Jeruzalem niet van buitenaf met emails. Hij is geen profeet die op een zachte bank zit en van verre toekijkt.

Micha leed met zijn volk. Hij weeklaagt, hij treurt, hij gaat ontkleed en naakt rond. Hij klaagt als de jakhalzen en rouwt als de struisvogels. Ik moet toegeven dat ik niet weet hoe struisvogels rouwen, maar de gedachte is wel duidelijk.

Micha is geen buitenstaander die kritisch spreekt over Israël en Juda – hij deelt in hun leven. Hij lijdt hun pijn. In vers 9 spreekt hij over „de poort van mijn volk”.

Als wij vandaag denken dat wij kritiek moeten hebben op iemand, of op onze samenleving, dan kunnen wij beter niets zeggen als wij niet ook positief deelnemen aan het leven van die persoon of die samenleving.

Micha zag hoe zijn eigen volk getroffen zou worden door Gods komst. Hij sprong niet juichend van vreugde op, maar leed eronder.

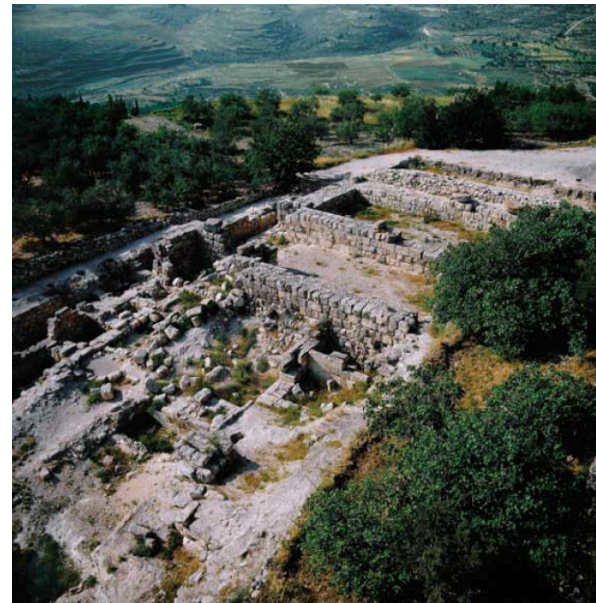
Om de context van Micha hoofdstuk 1 te begrijpen is enige studie nodig. Wij lezen over de verwoesting van de stad Samaria. Die stad was gebouwd op een rots, met hoge en sterke muren, en was daardoor gemakkelijk te verdedigen.

Maar Micha profeteert in 6:1 over Samaria:

Ik zal Samaria maken tot een steenhoop in het open veld,
tot een plaats om wijngaarden te planten;
Ik zal haar stenen in het dal storten
en haar fundamenteën blootleggen.

In het jaar 722 vChr. veroverde Assyrië Samaria onder koning Salmanasser V. Assyrië kreeg volledige controle over Samaria en het gehele noordelijke koninkrijk Israël.

De stad werd niet vernietigd maar zelfs verfraaid, als wij de inscripties in het paleis van de Assyrische koning Sargon II mogen geloven. Hij had zijn paleis in Khorsabad, dicht bij het huidige Mosul in Noord-Irak. Volgens die inscripties werden de inwoners van Samaria naar Assyrië gedeporteerd.

Vervolgens zegt Micha in vers 9 dat het geweld „gekomen is tot de poort van mijn volk, tot Jeruzalem”. In vers 12 herhaalt hij dit: „Want onheil is van de HEERE neergedaald tot de poort van Jeruzalem.”

Na de straf over de tien stammen was er dus ook geen ontsnappen voor de twee stammen. Dat gebeurde echter pas ongeveer twintig jaar later. Jeruzalem kende nog een tijd van vrede.

De Assyrische koning Sanherib kreeg problemen met Babel en probeerde Jeruzalem aan zijn zijde te krijgen. Maar Jeruzalem werd hoogmoedig en droomde van meer vrijheid en rijkdom. Het sloot een bondgenootschap met Egypte, Tyrus en Sidon.

Dit maakte Sanherib woedend. Nadat hij zijn problemen in het oosten had opgelost, keerde hij zich naar het zuidwesten om de opstandige gebieden te onderwerpen. Hij versloeg Egypte, daarna de Filistijnen bij Ekron in Gaza, en trok vervolgens op naar Jeruzalem.

In Micha 1:10-15 worden twaalf steden in Juda genoemd. Deze lagen tussen Gaza en Jeruzalem en werden allemaal rond 700 vChr. door Sanherib veroverd terwijl zijn legers naar Jeruzalem oprukten.

In totaal werden 46 steden en dorpen ingenomen en verwoest. Dat weten wij uit de verslagen van Sanherib.

Jeruzalem werd daarna belegerd en koning Hizkia en de inwoners zaten opgesloten.

Micha voorzag dit alles. Het zou gemakkelijk geweest zijn om zichzelf rechtvaardiger te achten dan anderen en te zeggen: "Ik ben beter dan zij. Ik gehoorzaam God, zij niet. Het dient hun recht."

Maar Micha riep niet zo. Dit waren zijn mensen. Dit was zijn land. Hij was één met hen.

Zo voelde en handelde Jezus ook. Hij voorspelde de val van Jeruzalem, maar Hij weende erover. Hij gaf om de mensen en om Gods eer.

En dat moet ook onze houding zijn wanneer wij zien hoe ons land, onze samenleving, onze familie en vrienden God verlaten hebben. Het doet pijn. Het is een wond in ons hart, omdat wij geven om de mensen en om Gods eer.

3. Profetie is gericht aan Gods volk

Aan het begin van het hoofdstuk, in vers 2, richt Micha zich eerst tot de hele wereld:

Hoort, gij volken allen, slaat er acht op, aarde en al wat haar vervult; en de Heere HEERE zij getuige tegen u.

Maar dit mag ons niet doen denken dat Micha uitsluitend tegen de wereld profeteerde. Hij nodigde de hele wereld uit om te zien hoe de God van Israël zou handelen.

God handelde overeenkomstig alle eerdere waarschuwingen die Hij al in de dagen van Mozes had gegeven. Micha herhaalde die waarschuwingen aan Samaria en Jeruzalem. De wereld moest dit zien als een getuigenis van Gods trouw aan Zijn verbond.

Maar de profetieën van Micha waren in werkelijkheid gericht aan Gods eigen volk, niet aan de wereld.

Hierin ligt voor ons een waarschuwing. Wij moeten Gods Woord niet lezen alsof het alleen anderen aanspreekt.

Gods Woord is in de eerste plaats een woord voor Gods volk. Voor ons.

Wij zien dit ook in het Nieuwe Testament wanneer Paulus heel duidelijk zegt dat hij niet de buitenstaanders oordeelt, maar degenen binnen de gemeente. Luister naar 1 Korinthe 5:12-13:

Want wat heb ik ook hen die buiten zijn te oordelen? Oordeelt u niet hen die binnen zijn? Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. Doe daarom de kwaaddoener uit uw midden weg.

Dat is wat Micha deed. Hij waarschuwde Gods volk.

En zo moeten ook wij onze Bijbel lezen. Niet: hoe laat dit zien dat anderen verkeerd zijn? Maar: hoe kan ik hieruit leren de persoon te zijn die God wil dat ik ben?

Wanneer wij Micha lezen, beginnen wij daarom met zelfonderzoek.

Wat kan ik hiervan leren? Hoe openbaart dit mijn eigen duisternis?

Micha waarschuwt de gemeente voor afgoderij en dat wij mensen niet slecht tegen andere mensen mogen behandelen. Daarom moeten wij ons steeds afvragen: Heb ik God werkelijk lief, en Hem alleen? Heb ik mijn naaste lief als mijzelf?

En als wij merken dat niet alles goed is met ons, dan moeten wij daar iets aan doen. Dat was het doel van profetie in het Oude Testament: dat mensen hun levensstijl zouden aanpassen.

Conclusie

God is goed, altijd! Hij zond Zijn woord tot Micha en gaf hem een visioen, omdat God het beste voor Zijn volk wilde.

Daarom hebben wij Zijn Woord. Maar Gods Woord werkt natuurlijk alleen als wij er ook naar luisteren én het doen.

Jezus kwam om mensen te waarschuwen en terug te roepen tot God. Hij weerspiegelt God beter dan wie ook in deze wereld. Hij laat ons zien hoe een God met een liefdevol hart soms de tafels in de tempel omver kan werpen.

Ik hoop dat er in de komende weken ook enkele tafels in ons hart en leven worden omgekeerd terwijl wij naar de profeet Micha kijken. Niet om ons te beschadigen, maar om ons te genezen. Om een ramp te voorkomen.

Laten we bidden dat de Heere uit Zijn hemelse woning neerdaalt en treedt op de problematische hoogten in ons leven, zodat wij betere volgelingen van Hem worden.

+In de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.